

Akwụkwọ Daniel - Nọmba Iri ise na asaa

Ikpughe Ihe Nzuzo Amụma nke Mkpughe: Njem Site n'Amụma nke Oge Ogwugwu

Jeff Pippenger
2024-01-21

Ndị amụma niile na-ekwu okwu banyere ogwugwu uwa, amụma niile wee zukọ ma kwusị n'akwụkwọ Mkpughe. N'akwụkwọ Mkpughe, a na-ebulikwa otu ahiri ahụ e were n'akwụkwọ Daniel, n'ihina ha bụ otu akwụkwọ. Edekọwo ukpuru amụma ndị a niile n'uzọ siri ike n'isiokwu ndị gara aga. N'akwụkwọ Mkpughe, a na-eme ka anyị mara na tupu oge ebere emechie kpmkpam, e nwere amụma e mechiri emechi nke a na-emepe. Isiokwu ndị a anọwo na-egosiputa ihe ndị bụ isi nke amụma jikọtara na ozi dị n'akwụkwọ Mkpughe nke a na-emepe ugbo a. Ozi ahụ abughị otu eziokwu amụma naanị ya, ihe ọ bụla dị n'ozu ahụ nke a na-emepekwa so n'usoro nke Mkpughe Jisọs Kraịst.

A na-emege ozi ahụ obere oge tupu mmechi nke oge amara, mgbe “oge ahụ dị nso.” Akwụkwọ Daniel na Mkpughe, n'otu njikọ ha na nkọwa sitere n'akwụkwọ nke Mmụọ nke Amụma, doro nnọọ anya kpomkwem banyere usoro a na-ejikọta na mmeghe nke ozi amụma e mechiri emechi. Ọ bụ Ođum nke ebo Juda na-aruzu mmeghe ahụ, ma mgbe ọ na-eme ya, ọ na-eji usoro ahaziri nke oma n'iweta ozi ahụ. Ọ na-anata ozi ahụ n'aka Nna, onye a na-anọchi anya dị ka onye jidere Akwụkwọ Nso ka e jiri akara asaa mechie ya. Ođum nke ebo Juda, onye bụkwa mgborogwu Devid na Nwa Aturu e gburu egbu, na-anara Nna ahụ akwụkwọ ahụ ma wepu akara ndị ahụ.

Mgbe ahụ, Jizọs na-enye Gabriel ozi ahụ; Gabriel, ya na ndị mmụọ ozi ndị ọzọ, na-ebuga ozi ahụ n'aka onye-amụma nke na-edede ya ma ziga ya n'uka nile. Mgbe oge imeghe ozi amụma ahụ ruru nso, mmeghe nke ozi amụma ahụ na-eweta usoro nnwale nke nzokwu atọ, nke na-anwale ndị nọ n'ime uka ndị bụ ndị e zubere ide onye-amụma ahụ maka ha; sitekwa n'otu onye ọbụla n'ime ndị otu uka ahụ si zaghachi, ha na-ekpebi ma ha nọ n'otu n'ime otu abụọ. A na-amata ndị ahụ nabatara mmụba nke ihe omuma nke ozi ahụ e meghere na-emeputa dị ka “ndị amamihe,” ma a na-amata ndị na-adighi anabata ya, dika Daniel si kpọọ ha, dị ka “ndị ajọ omume,” ma dika Matiu si kpọọ ha, dị ka “ndị nzuzu”.

A na-ekwu ma na-emesi ihe ndị a niile jikọtara na mmeghe nke ihe omimi amụma ikpeazu ike n'amaokwu nke itoolu nke Mkpughe iri na asaa, n'ihina ọ na-akọwa otu akuku nke Mkpughe nke Jisọs Kraịst nke ga-anwale otu abụọ nke ndị na-efe ofufe. Ọ na-eme nke a site n'ikọwa na ọ bụ ndị “amamihe” ga-aghọta ozi ahụ nke na-esochi akara idọ aka ná ntị nke amaokwu ahụ.

Ma lee uche nke nwere amamihe. Isi asaa ahụ bụ ugwu asaa, nke nwanyị ahụ nokwasiri n'elu ha. Ma e nwekwara ndị eze asaa: ise adaala, otu dị, nke ọzọ abjabeghikwa; ma mgbe ọ bịa, ọ ghaghị ino naanị obere oge. Ma anụ ọhịa ahụ nke dību, ma ọ dīkwaghị, ọbuna ya bụ onye nke asatọ, ma o si n'etiti ndị asaa putu, ọ na-alakwa n'iyi. Mkpughe 17:9–11.

“Uche nke nwere amamihe,” bụ uche nke “ndị amamihe.” “Ndị amamihe” na-aghọta mmụba nke ọmụma, na mmụba nke ọmụma ahụ a nọchiri anya ya ozugbo mgbe akara amụma gasiri, nke na-akọwa eziokwu nke ndị amamihe ga-aghọta ma ndị ajoy omume aju, bụ eziokwu metụtara alaeze ndị di n’amụma Baijbul e deputara n’amaokwu ndi na-esonu. Amaokwu ndi ahụ na-anochi anya ihe atụ ikpeazu nke alaeze ndi di n’amụma Baijbul, ma ihe a kpughere n’ubochi ikpeazu bụ na a nọchikwara alaeze asato ahụ anya n’ihe atụ mbụ nke alaeze ndi di n’amụma Baijbul n’isi nke abuo nke Daniel.

Mkpughe nke eziokwu ahụ na-akwado echiche ahụ nke pere mpe banyere alaeze di iche iche nke amuma Akwukwo Nso nke so n’ime otu n’ime oia Miller, ma o mubara ihè ugboro iri, n’ihi na o nwere eziokwu kari nke ukwu kari ihe ndi Milleraid ghotara site n’onodu ha nke pere mpe n’akuko ihe mere eme, ma o na-anochite anya ule dika a na-anochite ya anya site n’onu ogugu “iri,” na site n’ihè idu aka na nti nke idu aka na nti mmeghe ahụ, “ebe a ka uche nke nwere amamihe di,” nke a kwara n’amuma di ka, eziokwu na-esonu ga-anwale uka ndi a zitere ozi ahụ e meghe akara ya ozugbo tupu mmechi nke oge amara.

N’Mkpughe iri na asaa, e buru Jon n’ime ozara nke afu puku otu nari abuo na iri isii nke ochichi ochichi papa. E debere ya kpomkwem na njedebe nke oge ahụ n’afu 1798, nke bụ otu akuko ahụ kpomkwem e debere ya na ya n’Mkpughe iri na ato.

M wee guzo n’elu aja nke oke osimiri, wee hu anu ohia ka o si n’ime oke osimiri bilie, nke nwere isi asaa na mpi iri, n’elu mpi ya iri okpueze, n’elu isi ya kwa aha nkwulu. Mkpughe 13:1.

“Aja nke oke osimiri” na-anochi anya afu 1798, n’ihi na o na-anochi anya ebe nlele nke akuko ihe mere eme ebe e gosiri Jon ochichi popu (anu ohia nke oke osimiri) n’oge gara aga, na United States (anu ohia nke uwa) ka o na-ebili, ma n’ikpeazu na-ekwu okwu dika dragon n’iwu Uka nke Sonde na-abia n’oge na-adighi anya. Mgbe ahụ, anu ohia nke uwa na-amanye uwa ka o nabata “onyonyo nke anu ohia ahụ,” nke ga-ekwu okwu ma mejuputa iwu Sonde n’elu uwa dum.

“N’oge ahụ papacy, ebe a napuru ya ike ya, ka a manyere ya ikwusi mkpagbu, Jon huru ike ohuru ka o na-aputa iji megachi olu dragon ahụ, ma gaa n’ihu n’oru ahụ ahụ nke obi ojoo na nkwulu. Ike a, nke ikpeazu n’ime ndi ga-alu agha megide nzuko na iwu Chineke, ka e ji anu ohia nwere mpi dika nke nwa aturu nochite anya ya. Anu ohia ndi bu ya uzọ esiwo n’osimiri bilie; ma nke a siri n’ala puta, nke na-anochi anya iri elu n’udo nke mba ahụ nke o nọchiri anya ya—United States.” Signs of the Times, February 8, 1910.

A kporo Jon gaa n’otu ebe nlele ahụ nke akuko ihe mere eme ka o nata ngosiputa ikpeazu nke alaeze nile nke amuma Akwukwo Nso n’isi nke iri na asaa. Ka o guzo n’ebe nlele ahụ, a na-egosi ya alaeze nile ahụ. A na-ebu uzọ gwa ya na anu ohia ahụ na-achikwa ma uka ma ochichi, n’ihi na o no odu n’elu o bughu naani isi asaa, kamakwa ugwu asaa. Okwu a bụ na akwuna ukwu ahụ no odu n’elu ya na-egosi na o bụ ya na-agba anu ohia ahụ, ma onye na-agba anu ohia ahụ bụ onye na-achikwa anu ohia ahụ.

Nwanyi ahụ i huru bukwa obodo ukwu ahụ, nke na-achi ndi eze nke uwa. Mkpughe 17:18.

Okwu a bụ “na-achi” pụtara ijide ma chikwaa ihe n’elu ya. Onye na-agba anụ ọhia na-achikwa anụ ọhia ahụ site n’ijide mkpàrà nke inyinya. Ọchịchị papa na-achi isi asaa, ọ na-achikwa kwa ugwu asaa. N’akwukwọ Daniel isi nke abụọ, Daniel na-agwa Nebukadneza na ọ bụ “isi” nke ọlaedo. N’akwukwọ Aịsaja isi nke asaa, “isi” bụkwa eze, isi obodo, ma ọ bụ alaeze.

N’ihi na isi Siria bụ Damaskos, isi Damaskos bụkwa Rezin; ma n’ime afọ iri isii na ise, a ga-agbajikwa Ifrem, ka ọ ghara ịbụ ndị mmadụ. Isi Ifrem bụkwa Sameria, isi Sameria bụkwa nwa Remalaja. Ọ bụrụ na unu ekweghị, n’ezie, a gaghị eme ka unu guzosie ike. Aịsaja 7:7, 8.

Pope, nke bụ nwanyị ahụ nọkwasiri n’elu anụ ọhia ahụ, na-achi ndị eze niile nke ụwa. A na-anọchi ndị eze ahụ anya dika “ndị eze iri,” ndị bụ ike dragon nke ụbọchị ikpeazụ. Ha bụ ndị eze ahụ onye akwuna Taja na ha na-akwa iko. A manyela ndị “eze iri” ahụ ịnakwere ikike Pope, ma eze kasinụ n’etiti ndị eze iri ahụ bụ United States. Ya mere, a na-anọchikwa United States anya site n’Ahab, eze nke alaeze iri nke ugwu Izrel. Onụ ọgụgụ “asaa” na-anọchi “izu oke,” ma mgbe a na-egosi Pope dika onye na-achi ndị eze nke ụwa, ọ na-achikwa ndị eze iri ahụ, ọ nọkwa ọdụ n’elu isi asaa ahụ.

Nke a bụ uche nke nwere amamihe, n’ihi na ndị amamihe nke ụbọchị ikpeazụ na-eji usoro nke “ahiri n’elu ahiri,” ha na-amatakwa na nke ọ bụla n’ime ihe nnọchianya nke ọchịchị ala ahụ akwuna ahụ na-achi na-egosi otu eziokwu ahụ. Ọ na-achikwa kwa ugwu asaa, ndị Millerite wee mata “ugwu” n’amuma Akwukwọ Nso dika ihe nnọchianya nke alaeze, ma ha matakwa na ihe nnọchianya nwere ihe kariri otu ihe ọ pụtara.

Ugwu kwa bụ ihe nnọchianya nke ụka. “Ugwu nso ahụ di ebube” n’Akwukwọ Nso na-anọchi anya ụka Chineke.

Okwu ahụ Aizaya nwa Emoz huru gbasara Juda na Jerusalem. O gābia kwa na ụbọchị ikpeazụ, na a ga-eme ka ugwu ụlọ nke Onyenwe anyị guzosie ike n’elu onụ ugwu nile, a ga-ebulikwa ya karịa ugwu nta nile; mba niile ga-asobakwa ruo ya. Ọtụtụ ndị mmadụ ga-aga si, Bjanu, ka anyị rigoo n’ugwu nke Onyenwe anyị, n’ụlọ Chineke nke Jekob; ọ gēzikwa anyị ụzọ ya di iche iche, anyị ga-ejekwa ije n’ụzọ ya nile: n’ihi na ọ bụ na Zayon ka iwu ga-esi pụta, na okwu nke Onyenwe anyị site na Jerusalem. Aizaya 2:1–3.

“Ụlọ nke Onyenwe anyị” bụ nzuko-Ya, ọ bụkwa “ugwu.” Nwanyị akwuna ukwu ahụ nọ ọdụ n’elu ugwu asaa, si otú a na-egosi na ọ na-achikwa nzuko niile, dika ọ na-achikwa ndị eze niile. Ọ nwere ọchịchị n’elu nzuko niile na steeti niile n’ụwa niile.

Ọhụ ahụ Aizaya na-akọwa nke bjakwutere ya “banyere Juda na Jerusalem,” nke anyị ka kpọturu aha, na-aga n’ihu, ma ọ ka bụ otu akukụ Akwukwọ Nso ahụ n’isi nke anọ; ma dika Aizaya si kwuo, ọ bụ n’“otu ụbọchị” ahụ ka ndị mmadụ na-ekwu, “Bjanu, ka anyị rigoo n’ugwu nke Onyenwe anyị, n’ụlọ nke Chineke Jekob.” N’otu oge ahụ kwa ka e ji akowaputa “ndị inyom asaa.”

N’ụbọchị ahụ, umuanyị asaa ga-ejide otu nwoke, na-asi, Anyị ga-eri nri nke anyị onwe anyị, yikwa uwe nke anyị onwe anyị: naanị ka a kpọọ anyị aha gi, ka e wepụ ihere anyị. N’ụbọchị ahụ, alaka nke Onyenwe anyị ga-ama mma ma burukwa otuto, mkpuru nke ụwa ga-adikwa mma nke ukwu ma maa mma nye ndị nke fọdurụ n’Izrel. O ga-erukwa na onye a hapuru na

Zayon, na onye nke fodoru na Jerusalem, a ga-akpo ya onye di nso, ya bu, onye obula e dere n'etiti ndi di ndu na Jerusalem: mgbe Onyenwe anyi ga-asachapu unyi nke umunwaanyi ndi Zayon, ma sachapukwa obara Jerusalem n'etiti ya site na mmuo ikpe, na site na mmuo nke ire oku. Onyenwe anyi ga-ekewaputa n'elu ebe obibi obula nke ugwu Zayon, na n'elu nzuko ya nile, igwe ojii na anwuru n'ehihie, na ihè nke oku na-ere ere n'abalì: n'ihì na n'elu otuto ahụ nile ka nchedo ga-adi. A ga-enwekwa uloikwu ibu onyinyo n'ehihie puo n'okpomoku, na ibu ebe mgbaba, na ebe nzuzo puo n'oke ifufe na n'ebe mmiri ozuzo di. Aizaya 4:1-6.

“Ubochi” ahụ nke bu isiokwu nke ohuu Aizaya bu “awa” nke nnukwu ala oma jijiji nke Mkpughe isi nke iri na otu. Ndi amamihe ahụ ndi natara ndumodu ahụ ka ha “laghachi” site na nkuda-mmuo nke Julai 18, 2020, ma mezue ihe ndi a chorò n'akwukwo Levitikos iri abuo na isii, ndikwa amuma mbu Ezikiel kpokotara onu, ka a na-akara akara mgbe ha nakwere ozi nke abuo Ezikiel banyere ifufe ano nke Alakuba. Mgbe ahụ a na-ebuli ha elu gaa n'eluigwe dika okoloto, umu Chineke ndi ozò nokwa na Babilon amalite izaghachi oku ahụ ka ha si na Babilon puta, nke na-amalite n'oge ala oma jijiji ahụ, nke bu iwu Uka nke Sonde nke na-abia n'oge na-adighi anya. Igwe aturu Chineke ndi ozò na-anu ozi ahụ ka ha si na Babilon puta, ha na-ekwukwa, “Bianu, ka anyi rigoo n'ugwu nke Onyenwe anyi, n'ulo Chineke nke Jekob.”

N'oge ahụ “hour” ahụ, nnukwu akwuna ahụ na-amalite ibu abụ ya di iche iche ma soro ndi eze nke uwa kwa iko. Ndi ndi a na-edeghi aha ha n'akwukwo nke ndu nke Nwa Aturu na-eso akwuna ahụ, choochi ha abata n'okpuru ochichi ya. A na-anochi choochi ndi ahụ anya site n'aka Aizaya dika “umu nwanyi asaa.” “Umu nwanyi asaa” ahụ bu “ugwu asaa” nke ochichi ndi pope ga-achi, dika United States na-amanye uwa dum iwulite oyiya nke anu ohia ahụ nke ga-ekwu okwu ma meekwa ka mmadu niile nata akara nke ochichi ndi pope.

“Umunwaanyi asaa ahụ ga-ejide otu nwoke,” ma “nwoke” ahụ bu “nwoke” ahụ Pol kowara di ka “nwoke nke mmehie.” N'oge ule ahụ, ndi ga-anogide “na Jerusalem, ka a ga-akpo ndi nso, ya bu, onye obula e dere n'etiti ndi di ndu na Jerusalem.” Ndi nke Chineke bu ndi no n'oge ahụ, ndi e dere aha ha n'akwukwo nke ndu, akwukwo nke Nwa Aturu ahụ e gburu site na ntala uwa. Otù nke ozò, ndi na-ejide “nwoke nke mmehie” ahụ, bu ndi ahụ e kwuru banyere ha na Mkpughe isi nke iri na ato, ndi na-efe nwoke nke mmehie ahụ ofufe.

Ndi niile bi n'elu uwa ga-akpo isiala nye ya, ndi aha ha e deghi n'akwukwo ndu nke Nwa Aturu ahụ e gburu kemgbe ntala uwa. O buru na onye o bula nwere nti, ya nuru. Mkpughe 13:8, 9.

“Oge” nke nnukwu ala oma jijiji ahụ, nke bu nsogbu iwu Uka n'Ubochi Sonde, bu mmechi ikpe nchoputa, ma ikpe ahụ dabeere n'ima ma a huru aha gi ma o bu na a hughu ya ka e dere ya n'ime akwukwo nke ndu; ya mere n'oge ahụ, igwe mmadu abuo ahụ nke e ji mmekorita ha na akwukwo nke ndu nochite anya ya na-egosi kpomkwem ihe nkiri ikpezu nke ikpe ahụ. Ndi na-ejide “nwoke nke mmehie” na-ekwuputa na ha ga-“eri” “nri nke onwe ha, ma yikwaa” “uwe nke onwe ha,” ma ochicho ha kachasi bu “ka a kpo ha aha gi”.

Ha ga-edobe nkwaputa okwukwe nkuzi nke aka ha (rie achicha nke aka ha), ma ga-edobekwa nkwaputa uka ha (uwe nke aka ha), ma nabata aha nke “nwoke nke mmehie.” Aha nke “nwoke nke

mmehie” ahụ bu “katolik”, nke putara “nke uwa niile.” Ndị na-ejide “nwoke nke mmehie” ahụ choro igho akuko nke “uka nke uwa niile”, nke bu uka Katolik. Ha na-achọ mmekorita ahụ iji “wepu” “ita-uta” ha.

“Nkwuto” ahụ na-ezo aka n’ihe abuo di mkpa nke anu ohia ahụ nke na-achikota uka niile na mba niile n’ubochi ikpeazu. N’“oge nke nnukwu ala oma jijiji ahụ” n’Akwukwo Mkpughe isi iri na otu, “ahuhu nke ato na-abia ngwa ngwa”. “Ahuhu nke ato” bu Alakuba. N’“oge nke nnukwu ala oma jijiji ahụ” n’Akwukwo Mkpughe isi iri na otu, Opi nke Asaa na-ada. Opi nke Asaa bu Alakuba. Alakuba na-aku ihe n’“oge nke nnukwu ala oma jijiji ahụ,” n’ihi na Opi niile bu ngwa amuma ndi Chineke jirila n’ikpe megide ofufe ubochi Sonde a manyere amanye n’akuko ihe mere eme nke uwa dum.

Mgbe e wetara “mbibi mba” nke United States site n’iwu ubochi Sonde nke na-abia ngwa ngwa, “mba ndi ahụ ga-ewe iwe.” O bu Alakuba na-akpasu mba ndi ahụ iwe n’amuma Akwukwo Nso, dika e si gosi ya site n’ufodu mbu e kwuru banyere Alakuba n’akwukwo Jenesis.

Mmuo-ozu nke Onyenwe anyi siri ya, Lee, i di ime, i ga-amukwa nwa nwoke, i ga-akpokwa aha ya Ishmael; n’ihi na Onyenwe anyi anwo ahuhu gi. O ga-abukwa nwoke ohia; aka ya ga-adigide imegide mmadu nile, aka mmadu nile ga-adigidekwa imegide ya; o ga-ebikwa n’ihu umunne ya nile. Jenesis 16:11, 12.

“There” nke ubochi ikpeazu bu okpukpe Islam. Uka di iche iche na mba nile nke uwa ga-abata n’okpuru ochichi Usoro Ohuru nke Uwa nke Otu Mba Uwa, nke uka Katolik na-achi. A ga-edobe poopu n’elu usoro otu-uwa ahụ, di nnoo ka Constantine nyere ndi poopu oche ha n’afu 330. Mba nile ga-ekpebi na ikike ha iji merie agha a Islam na-ewetara umu mmadu, puru imezu naani site n’oru onu, nke ga-achọ ido onwe ha n’okpuru ufodu ikike omume oma, nke United States ga-ekwusi ike na o bu uka Rom. Di nnoo ka Justinian nyere uka Katolik nnukwu ikike ya n’afu 533, a na-emeghari akuko ihe mere eme. United States ga-eji ike agha ya manye uwa ka o rubere isi, di nnoo ka Clovis mere maka uka Katolik n’afu 496. Akuko ihe mere eme nke amaokwu nke abuo nke Mkpughe iri na ato ga-emeghachi ozo.

Anu-ohia ahụ m huru yiri agu, ukwu ya dikwa ka ukwu nke bea, onu ya kwa dika onu odum: dragon ahụ nyekwara ya ike ya, na ocheeze ya, na nnukwu ochichi. Mkpughe 13:2.

Ozugbo e guzobere onyinyo ahụ, mgbe ahụ ndi eze nke uwa, ndi mwakpo Islam ewelitela iwe n’ime ha, ga-amata na “ita uta” ahụ zuru uwa onu megide Islam e jiri mee ka onyinyo anu ohia ahụ nke uwa niile puta n’ihè, abughi “ita uta” ahụ “nwoke mmehie” ahụ (Jezebel) ji obi ya kporo ihe n’eziokwu. O gafeela oge, uwa ga-achoputa na Jezebel enweghi mmasi o bua n’ihe banyere Islam, kama ihe obi ya na-achọ bu igbu Ilaija, dika Herodias siri gbuo Jon Onye Na-eme Baptizim.

“Uche nke nwere amamihe” bu “uche nke ndi amamihe,” ndi “amamihe” ahụ bukwa ndi na-aghota “mmuba nke ihe omuma” nke a na-emeputa mgbe Odum nke ebo Juda na-emeghe mkpuchi nke Mkpughe nke Jisos Kraist, obere oge tupu oge amara akwusi.

O wee si m, Emechiela okwu nke amuma nke akwukwo a; n’ihi na oge ahụ di nso. Onye na-eme ajo omume, ka o nogide na-eme ajo omume; na onye ruru aru, ka o nogide na-adi ruru

aru; na onye ezi omume, ka o nógide na-eme ezi omume; na onye dị nsọ, ka o nógide na-adi nsọ. Mkpughe 22:10, 11.

“Isi asaa ahụ bu ugwu asaa, ebe nwanyị ahụ nọ odu n’elu ha,” na-anọchi anya eziokwu ahụ bu na ọchịchị popu ga-achị ma ụka ma ọchịchị ala. Ihe nnọchianya nwere ihe kariri otu ihe ha putara, a ga-akowa ma ghotara ihe nnọchianya ndi ahụ site n’okwu gbara ha gburugburu n’ebe e gosiputara ha. Arumuka ahụ na-ebili na amaokwu ahụ na-akowaputa na isi ndi ahụ bu ugwu ndi ahụ, ya mere gini ga-abu ihe ziri ezi iji kowaa odiche di n’etiti isi ndi ahụ (oru ọchichị ala) na ugwu ndi ahụ (oru ụka)? E guzobere odiche ahụ na Daniel isi nke asaa na nke asato. N’isi nke asaa, a kowara ma Rome ndi ogo mmuo ma Rome nke popu di ka ndi “di iche,” n’ihe metutara anu ohia ndi bu ha uzọ.

Mgbe e wetara isi nke asaa n’elu isi nke asato (ahiri n’elu ahiri), anyi na-achoputa n’isi nke asato obere mpi nke Rom, na-agbaghari n’etiti nwoke, nwanyị, nwoke, nwanyị. Otu ihe nnọchianya (obere mpi) nke na-anochi ike abuo. N’ime isi ndi ahụ, mpi bu alaeze, alaeze bukwa isi. N’isi nke asato, obere mpi ahụ na-anochi alaeze abuo, alaeze nke anọ na nke ise nke amuma Akwukwo Nso. Obere mpi ahụ n’uzo nnọchianya na-anochi alaeze abuo, alaeze abuo ahukwa o na-anochi bu alaeze ndi na-akowaputa njiko nke ọchichị steeti na ọchichị ụka. Isi asaa ahụ, ndi bukwa ugwu asaa, na-anochi alaeze abuo, otu alaeze bu ọchichị ụka, nke ozo bukwa ọchichị steeti.

N’isi nke abuo nke Daniel, e nwere ama ozo nke ihe nnọchianya amuma a, n’ihi na n’ebe ahụ a na-anochi anya alaeze ikpezu ahụ, nke ndi Millerite ghotara na o bu alaeze nke anọ, ya bu nke Rome, site n’igwe na uru. A kpokotara igwe na uru onu, o bu ezie na n’eziokwu igwe anaghi ejikota na uru. Ma mgbe Sister White na-ekwu okwu banyere “igwe na uru,” o na-akowa ya di ka ihe nnọchianya nke aghugho ụka na aghugho ọchichị, dika obere mpi nke isi nke asato na-anochi anya ya, na isi ndi ahụ nke Mkpughe iri na asaa, ndi bukwa ugwu.

“Anyi eruwo n’oge a na-anochi anya oru nsọ nke Chineke site n’ukwu ihe oyiyi ahụ, ebe e jikotara igwe na uru ruru aru. Chineke nwere otu ndi nke Ya, ndi a hoputara ahoputa, ndi nghota ha ga-adi nsọ, ndi na-agaghi agho ndi na-adighi nsọ site n’itukwasị n’elu ntala osisi, ahijia akoro, na ahijia oka. Mkpuruobi o bu nke na-eguzosi ike n’iwu Chineke ga-ahu na ihe puru iche nke okwukwe anyi bu Ubochi Izu Ike nke ubochi nke asaa. O buru na ọchichị ga-asopuru Ubochi Izu Ike dika Chineke nyere iwu, o ga-eguzo n’ike Chineke ma burukwa onye na-agbachitere okwukwe e nyere ndi nsọ otu ugboro. Ma ndi ndorondoro ọchichị ga-akwado sabbath ugha, ha ga-agwakotakwa okwukwe okpukpe ha na idebe nwa a nke ọchichị popu, na-etinye ya n’elu Ubochi Izu Ike nke Onyenweanyi doro nsọ ma gozie, nke O kewapuru ka mmadu debe ya n’uzo nsọ, di ka ihe iriba ama n’etiti Ya na ndi Ya ruo puku ogbo. A na-anochi anya ngwakota aghugho ụka na aghugho ọchichị site n’igwe na uru. Njiko a na-eme ka ike niile nke ụka diwanye adighi ike. Inye ụka ike ọchichị a ga-eweta nsonaazu ojoo. O foro nke nta ka mmadu gafee okè ndidi Chineke. Ha etinyewo ike ha n’ime ndorondoro ọchichị, ma sonyela na ọchichị popu. Ma oge ga-abia mgbe Chineke ga-ata ndi mere ka iwu Ya buru ihe efu ahuhu, oru ojoo ha ga-alaghachikwutekwa ha.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 4, 1168, 1169.

Anyi ga-aga n’ihu na omumu a n’isiokwu na-esonu.

“N’ihe ngosi ahụ nke na-anọchi anya ọrụ Kraịst na-arụ n’ihi anyị, na ebubo siri ike Setan na-ebo anyị, Jọshua guzoro dika nnukwu onye nchụàjà, ma na-arịọ arịrịọ n’aha ndị mmadụ nke Chineke na-edebe iwu Ya. N’otu oge ahụ, Setan na-anọchi anya ndị Chineke dika ndị mmehie ukwu, ma na-eweta n’ihu Chineke ndepụta nke mmehie ndị ọ nwara ha ime n’oge ndụ ha nile, ma na-akwusi ike na n’ihi njehie ha, ka e nyefee ha n’aka ya ka o bibie ha. Ọ na-ekwusi ike na e kwesighị ka ndị mmụọ ozi na-eje ozi chebe ha pụọ n’ogbakọ njo ahụ. O juputara n’iwe n’ihi na o nweghị ike ikekọta ndị Chineke n’ụkwù-ụkwù ọnụ na ụwa, ka ha nye ya nrubeisi zuru oke. Ndị eze na ndị ọchịchị na ndị gọvanọ ebutela n’ahụ onwe ha akara nke onye-emegide-Kraịst, a na-anọchikwa anya ha dika dragon ahụ nke na-apụ iluso ndị nsọ agha—ndị ahụ na-edebe iwu Chineke ma nwee okwukwe Jizọs. N’ikpọasị ha kpọrọ ndị Chineke, ha na-egosikwa onwe ha dika ndị ikpe mara n’ihoro Barabas kama Kraịst.”

“Chineke nwere esemokwu megide ụwa. Mgbe ikpe ga-anọdụ, a ga-emeghekwa akwụkwọ nile, Ọ nwere akụkọ dī egwu nke a ga-edozi, nke ga-eme ka ụwa taa egwu ma maa jijiji ugbo a, ma ọ bụrụ na mmegharị na aghughọ Setan emeghị ka ndị mmadụ kpọọ isi ma bụrụkwa ndị a kpọrọ n’uzọ aghughọ. Chineke ga-ajụ ụwa ajụ banyere ọnwụ nke Ọkpara Ọ mụrụ naanị Ya, onye ụwa, n’uzọ nile a pụrụ isi lee ya anya, akpogidela ọzọ n’obe, ma mee ka e nwee ihere n’ihu ọha n’ime mkpagbu nke ndị Ya. Ụwa ajula Kraịst n’ime ndị nsọ Ya, jukwa ozi Ya n’ijụ ozi ndị amụma, ndịozị, na ndị ozi Ya. Ha ajula ndị ahụ bụ ndị ha na Kraịst rụkọrọ ọrụ, n’ihi nke a kwa ha ga-enye akụkọ.” Testimonies to Ministers, 38, 39.